

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2025/12882-S.25.18273
BAŞVURU NO : 2025/7832
KARAR TARİHİ : 13/10/2025

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED], TCKN: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : GİRESUN AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın vardiya görevlendirmelerinin eşit olarak belirlenmesi ve görev tanımı dışında iş verilmemesi talebi hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 28/04/2025

I. BAŞVURANIN İDDİALARI VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza yapılan başvuruda başvuran özetle; [REDACTED] Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde koruma ve güvenlik görevlisi olarak çalıştığını, son üç ayda iki defa kendisine vardiya türü ve sayısı olarak adaletsiz çalışma saatleri belirlendiğini ayrıca kendisinden hasta bakıcıların hangi evde olduklarının isim listesi tutmak suretiyle takibinin istendiğini bu talebin de 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanuna aykırı olduğunu belirterek; nöbet çizelgelerinin diğer personelle eşit ve adaletli şekilde yeniden planlanmasını, 08:00-17:00 vardiyasında diğer güvenlik görevlisi personel ile eşit şekilde görevlendirilmeyi ve görev tanımı dışında kalan işlerin koruma ve güvenlik görevlilerinden talep edilmemesini, çalışma barışının sağlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Giresun Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne gönderilen 23.06.2025 tarihli ve [REDACTED] sayılı bilgi-belge isteme yazımıza cevaben ilgili idare tarafından gönderilen 08.07.2025 tarihli ve [REDACTED] sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;

2.1. [REDACTED] Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi Müdürlüğünde 4/A, 4/B ve 4/D istihdam türünde toplam 5 güvenlik görevlisinin görev yapmakta olduğu, bunlardan 3 kişinin kadrosunun [REDACTED] Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi Müdürlüğünde olduğu diğer 2 kişinin ise geçici görevli olduğu ve tamamının Güvenlik ve Koruma Hizmeti statüsünde çalışmakta olduğu,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2.2. Tüm güvenlik görevlilerinin Şubat-Mayıs aylarını içeren çalışma planlarının Ek-1'de gönderildiği ve çalışma saatinin fazla olduğu ve izinlerin olmadığı ayda 12 saatlik vardiyanın dışında 08.00-17.00 vardiyası oluşturulduğu, başvurana çalışma saatinden fazla mesai yazılmadığı,

2.3. ████████ Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi Müdürlüğü 1 idari bina ve 5 bağımsız ev tipi binadan oluşan geniş bir yerleşke üzerinde bulunduğunu,

2.4. Gün içerisinde iletişimi kolaylaştırmak, vardiyaya gelmeyen ve mazeret bildirmeyenlerin hızlı tespiti ve görevlendirmeleri planlamak açısından güvenlik görevlilerinden o gün mesaiye gelen bakım personelinin listesinin idareye bildirilmesi sözlü talimatla talep edildiği,

2.5. İlgili talebin 5188 Sayılı Kanunun "*Madde 16- Özel güvenlik personeli, Kanunda belirtilen koruma ve güvenlik hizmetleri dışında başka bir işte çalıştırılmaz.*" maddesine aykırı olmadığı değerlendirildiği, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri Görev ve Çalışma Esasları Yönergesinin "*Madde 11-(10) Diğer personel; görevlerini mevzuata, plan ve programlara, Bakanlıkça verilen emir ve direktiflere uygun olarak yürütülmesinden ve verilen işlerin eksiksiz, zamanında yapılmasından üstlerine karşı sorumludur.*" Hükmü gereğince işlem yapıldığı, güvenlik görevlilerine verilen tüm görevlerin idarece verilen diğer görevler kapsamında olduğu, görev alanı dışında ve görev yetkileri dışında olmayıp görevleri ile ilintilidir değerlendirmesinin yapıldığı,

2.6. Başvuran ile idareleri arasında şikayet konusuna ilişkin yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlık bulunmadığı,

hususları ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18.10.1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının;

3.1. "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74' üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

"Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler."

3.2. "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 19' uncu maddesinin birinci ve beşinci fıkralarında;

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir."

"Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.."

4. 14.6.2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5' inci maddesinin birinci fıkrası; "Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."

5. 4857 sayılı İş Kanununun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

5.1. “Eşit davranma ilkesi” başlıklı 5’ inci maddesinin birinci ve yedinci fıkralarında sırasıyla; “İş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamaz.” ve “20 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere işverenin yukarıdaki fıkra hükümlerine aykırı davrandığını işçi ispat etmekle yükümlüdür. Ancak, işçi bir ihlalin varlığı ihtimalini güçlü bir biçimde gösteren bir durumu ortaya koyduğunda, işveren böyle bir ihlalin mevcut olmadığını ispat etmekle yükümlü olur.”

5.2. “Günlük çalışmanın başlama ve bitiş saatleri” başlıklı 67’ nci maddesinde; “Günlük çalışmanın başlama ve bitiş saatleri ile dinlenme saatleri işyerlerinde işçilere duyurulur. İşin niteliğine göre işin başlama ve bitiş saatleri işçiler için farklı şekilde düzenlenebilir.”

6. 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun “Görev dışında çalıştırma yasağı” başlıklı 16’ ncı maddesinde; “Özel güvenlik personeli, Kanunda belirtilen koruma ve güvenlik hizmetleri dışında başka bir işte çalıştırılmaz.”

7. Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri Görev ve Çalışma Esasları Yönergesinin 11’ inci maddesinde “Diğer personel; görevlerini mevzuata, plan ve programlara, Bakanlıkça verilen emir ve direktiflere uygun olarak yürütülmesinden ve verilen işlerin eksiksiz, zamanında yapılmasından üstlerine karşı sorumludur.” düzenlenmesi ve adı geçen Yönergenin 10’ uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle ise “Personelin görevlerini yapmalarını ve mesaiye devamlarını kontrol etmek, doğabilecek aksaklığın giderilmesi için tedbirler almak, gerektiğinde üst makamlara teklifte bulunmak,” yetki ve sorumluluğu “Şube Müdürü/Birim Yöneticisine” verildiğine dair, düzenlemeler yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ SN. ABDULLAH CENGİZ MAKAS’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

8. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuranın iddiaları, İdarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

9. Başvuran özetle; ████████ Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde koruma ve güvenlik görevlisi olarak çalıştığını, kendisine vardiya türü ve sayısı olarak adaletsiz çalışma saatleri belirlendiğini, ayrıca kendisinden hasta bakıcıların hangi evde olduklarının isim listesi tutmak suretiyle takibinin istendiğini belirterek; nöbet çizelgelerinin diğer personelle eşit ve adaletli şekilde yeniden planlanmasını, görev tanımı dışında kalan işlerin koruma ve güvenlik görevlilerinden talep edilmemesini talep etmektedir.

10. İdare tarafından özetle; ilgili Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde 5 güvenlik görevlisinin görev yapmakta olduğunu, vardiyaların 12 saatlik olduğunu, çalışma saatinin fazla olduğu ve izinlerin olmadığı ayda 12 saatlik vardiyanın dışında 08.00-17.00 vardiyası oluşturulduğunu, başvurana çalışma saatinden fazla mesai yazılmadığını, gün içerisinde iletişimi kolaylaştırmak, vardiyaya gelmeyen ve mazeret bildirmeyenlerin hızlı tespiti ve görevlendirmeleri planlamak açısından güvenlik görevlilerinden o gün mesaiye gelen bakım personelinin listesinin idareye bildirilmesinin sözlü talimatla talep edildiğini ve söz konusu talebin 5188 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık teşkil etmediği gibi Aile ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi kapsamında görev ile ilintili olduğunun değerlendirildiği belirtilmiştir.

11. Başvuruya konu idare ile başvuran arasındaki uyuşmazlığın temel olarak koruma ve güvenlik görevlisi olarak çalışan personelin vardiya saatlerinin belirlenmesinde eşitlik ve adalet ilkelerine aykırılık bulunup bulunmadığının tespiti ile idarece sözlü talimatla talep edildiği belirtilen iş ve işlemlerin koruma ve güvenlik hizmetleri dışında kalıp kalmadığının tespiti noktasında ortaya çıktığı görülmektedir.

12. Bu kapsamda vardiya saatlerinin belirlenmesi ile ilgili olarak; idare tarafından Kurumumuza gönderilen vardiya çizelgeleri incelendiğinde;

12.1. İlgili işyerinde koruma ve güvenlik görevlisi olarak çalışan personele ilişkin çalışma saatlerinin 08:00-20:00, 20:00-08:00 ve 08:00-17:00 olarak belirlendiği,

12.2. 15 Şubat-14 Mart tarihleri arasında başvuran da dahil toplam 5 koruma ve güvenlik görevlisinin vardiyada bulunduğu, başvuranın 08:00-20:00 vardiyasında 2 gün, 20:00-08:00 vardiyasında 2 gün, 08:00-17:00 vardiyasında ise 14 gün görevlendirildiği, diğer 4 personelin 08:00-17:00 vardiyasında görevlendirmelerinin bulunmadığı,

12.3. 15 Mart-14 Nisan tarihleri arasında başvuran da dahil toplam 5 koruma ve güvenlik görevlisinin vardiyada bulunduğu başvuranın 08:00-20:00 vardiyasında 6 gün, 20:00-08:00 vardiyasında 6 gün, 08:00-17:00 vardiyasında ise 1 gün görevlendirildiği, diğer 4 personelin de 08:00-17:00 vardiyalarında 1 ila 2 gün arasında görevlendirmelerinin bulunduğu,

12.4. 15 Nisan- 14 Mayıs tarihleri arasında başvuran da dahil toplam 5 koruma ve güvenlik görevlisinin vardiyada bulunduğu başvuranın 08:00-20:00 vardiyasında görevlendirmesinin bulunmadığı, 20:00-08:00 vardiyasında 3 gün, 08:00-17:00 vardiyasında ise 16 gün görevlendirildiği, diğer 4 personelin 08:00-17:00 vardiyasında görevlendirmelerinin bulunmadığı,

12.5. 15 Mayıs- 14 Haziran tarihleri arasında başvuran da dahil toplam 5 koruma ve güvenlik görevlisinin vardiyada bulunduğu, başvuranın 08:00-20:00 vardiyasında 3 gün, 20:00-08:00 vardiyasında 3 gün görevlendirmesinin bulunduğu, ilgili dönemde izinli/raporlu olduğu ve bu dönemde işyerinde 08:00-17:00 vardiyasının uygulanmadığı tespit edilmiştir.

13. İdarenin, kendi mevzuatı çerçevesinde ifa edilen kamu hizmetinin gerekleri, insan kaynaklarının verimli kullanılması, teşkilat yapısının elverişliliği ve benzeri faktörleri dikkate alması kaçınılmazdır. Zira kamu hizmetinin sağlıklı ve kesintisiz bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli tedbirleri almak, ilgili idarenin öncelikli görevi ve sorumluluğudur.

14. İdari işlemlerin hukuk kuralları ile baştan emredici bir biçimde saptanmadığı durumlarda takdir yetkisinin varlığı kabul edilmektedir. (Gözübüyük, Şeref ve Turgut Tan, İdari Yargılama Hukuku, 6. baskı, C. 2, Ankara: Turhan Kitabevi, 2013.)

15. Takdir yetkisi; idareye, yapacağı işlem hakkında seçim yapmak imkânı vermekle birlikte işlem yapmak ya da yapmamak konusunda da hareket serbestisi kazandırmaktadır. Bu doğrultuda Kurumumuzca koruma ve güvenlik görevlilerinin mesai saatleri ile görev yerlerinin belirlenmesi de idarenin takdir yetkisi kapsamında değerlendirilmektedir. Bununla birlikte idare takdir yetkisini kullanırken hukuk kurallarına uygun olarak işlem tesis etmek durumundadır. İdareye tanınan bu takdir yetkisi, mutlak ve sınırsız olmayıp,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

objektif olarak eşit bir şekilde, aynı durumda olan personel arasında ayırım gözetilmeksizin kullanılması gereken bir yetkidir.

16. Somut olayda koruma ve güvenlik görevlisi istihdam eden idarenin 15 Şubat-14 Mart dönemi ve 15 Nisan- 14 Mayıs dönemi için 08:00-17:00 vardiyasına ilişkin personel görevlendirmesi yaparken başvurana, aynı görevi ifa eden diğer personele oranla fazlaca görevlendirme yapmış olduğu anlaşılmakta olup idarenin bu aylara ilişkin yapmış olduğu vardiya görevlendirmelerinin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

17. İdare tarafından şifahen koruma ve güvenlik görevlilerinden mesaiye gelen bakım personelinin listesinin istenmesi ile ilgili olarak Kurumumuza verilen cevapta söz konusu listelerin gün içerisinde iletişimi kolaylaştırmak, vardiyaya gelmeyen ve mazeret bildirmeyenlerin hızlı tespiti ve görevlendirmeleri planlamak açısından güvenlik görevlilerinden talep edildiği belirtilmiştir.

18. İlgili idare tarafından yapılan işlemin Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi "*Madde 11-(10) Diğer personel; görevlerini mevzuata, plan ve programlara, Bakanlıkça verilen emir ve direktiflere uygun olarak yürütülmesinden ve verilen işlerin eksiksiz, zamanında yapılmasından üstlerine karşı sorumludur.*" hükmü gereğince koruma ve güvenlik görevlilerin görevleri ile ilintili olduğu belirtilmiştir.

19. Adı geçen Yönerge incelendiğinde; "*Personelin görevlerini yapmalarını ve mesaiye devamlarını kontrol etmek, doğabilecek aksaklığın giderilmesi için tedbirler almak, gerektiğinde üst makamlara teklifte bulunmak*" görev, yetki ve sorumluluğu mezkûr Yönergenin 10' uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile "*Şube Müdürü/Birim Yöneticisi*" unvanı ile görev yapan personele verilmiştir.

20. Başvuru dosyasında yer alan bilgi ve belgeler ile somut olay yukarıda verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde; koruma ve güvenlik görevlilerinden güvenliğin sağlanmasından sorumlu oldukları alan içerisinde çalıştırılan diğer personelin vardiyaya katılımlarını kontrol etmek amacıyla mesaiye gelip gelmediklerine dair liste istenmesinin 5188 sayılı Kanunda belirtilen koruma ve güvenlik hizmeti kapsamında olmadığı, bu görevin Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi ile "*Şube Müdürü/Birim Yöneticisi*" unvanı ile görev yapan personele verildiği anlaşılmış olup bu kapsamda söz konusu işlemin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

B. İyi Yönetim İlkelerine Uygunluk Yönünden Değerlendirme

21. İyi yönetim ilkelerine Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiştir. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; idarece başvurana verilen cevabi yazıda ilgili işleme karşı hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceğinin gösterilmediği, bu nedenle "karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi" ilkesine uyulmadığı anlaşılmış olup idarenin söz konusu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA HÜRRİYETİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

22. 6328 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararı'nın idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup görevli ve yetkili mahkemelerde yargı yolu açıktır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle; **BAŞVURUNUN KABULÜNE,**

Koruma ve güvenlik görevlisi personelin vardiya görevlendirmelerinin, vardiya saatleri bazında mümkün olduğunca eşit olarak yapılması ve ilgili personelden 5188 sayılı Kanunda belirtildiği üzere koruma ve güvenlik hizmet dışında iş talep edilmemesi hususunda **GİRESUN AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, idarece bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA** ve **GİRESUN AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜĞÜNE** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.